

▶ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՅԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՍԿԱԾԵԼԻՈՒԹՅԱՆ
ԶԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

▶ Հրապարակվել է 2026թ. -ի հունվարի 30-ին

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հապավումներ.....2

Ներածություն 3

Նասկածելիության չափանիշներ.....5

Բաժին Ա. Հաճախորդի տեսանկյունից կասկածելիությունը 7

1. Հաճախորդի ինքնությանը և կարգավիճակին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ 7

2. Հաճախորդի գործելակերպին և վարքագծին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ 8

3. Արտասովոր և կասկածահարույց գործողություններին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ..... 10

Բաժին Բ. Գործարքի կամ գործարար հարաբերության բնութագրերի տեսանկյունից կասկածելիությունը 13

4. Գործարքի կամ գործարար հարաբերության բնույթին առնչվող ընդհանուր չափանիշներ 13

5. Կանխիկի օգտագործմամբ գործառնություններին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ 14

6. Հաշիվներով գործառնություններին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ 15

7. Դրամական փոխանցումներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ .17

8. Ավանդային և վարկային գործառնություններին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ 18

9. Օգտագործվող պրոդուկտին կամ գործարքի կատարման եղանակին առնչվող չափանիշներ 19

10. Կրիպտոակտիվներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ.....20

Բաժին Գ. ՆՈՖԳՏՄ-ների և ՈԱԿ-ների գործունեությանը բնորոշ կասկածելիության չափանիշներ 21

11. Ռիելթորներին և նոտարներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ. 22

12. Հաշվապահներին և աուդիտորներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ 22

13. Խաղատներին և շահումով խաղերին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ 23

14. ՈԱԿ-ներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ 24

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԱՖ	Ահաբեկչության ֆինանսավորում
Կանոնակարգ	«Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման ոլորտում հաշվետվություն տրամադրող անձանց համար սահմանվող նվազագույն պահանջների վերաբերյալ» կանոնակարգ
ԿԳՀ	Կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվություն
ՀՊՈՒ	Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրություն
ՆՈՖԳՏՄ	Նախատեսված ոչ ֆինանսական գործունեության տեսակ և մասնագիտություն
ՈԱԿ	Ոչ առևտրային կազմակերպություն
ՓԼ	Փողերի լվացում
Օրենք	«Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» օրենք

Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կասկածելիության չափանիշների վերաբերյալ սույն ուղեցույցը (այսուհետ՝ Ուղեցույց) մշակվել է Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 31-րդ կետի և 10-րդ հոդվածի 4.1-ին մասի հիման վրա և տարածվում է դրա 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով սահմանված բոլոր տեսակի հաշվետվություն տրամադրող անձանց նկատմամբ:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 31-րդ կետի համաձայն կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության չափանիշը (այսուհետ նաև՝ կասկածելիության չափանիշ) լիազոր մարմնի հրապարակած ուղեցույցով, ինչպես նաև հաշվետվություն տրամադրող անձի ներքին իրավական ակտերով սահմանված՝ ՓԼ/ԱՖ հնարավորության մասին վկայող իրավիճակ կամ ազդակ է:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 21-րդ կետը սահմանում է նաև բարձր ռիսկի չափանիշ հասկացությունը, սակայն այն չպետք է նույնացնել կասկածելիության չափանիշների հետ: Ըստ այդմ, Ուղեցույցի կիրառելիությունը հստակեցնելու նպատակով հաճախորդների, գործարքների և գործարար հարաբերությունների՝ ՓԼ/ԱՖ տեսանկյունից **բարձր ռիսկայնության և կասկածելիության** չափանիշների միջև փոխառնչության մասով հարկ է նշել, որ.

- Բարձր ռիսկի չափանիշները, այսինքն՝ ՓԼ/ԱՖ վտանգի բարձր հավանականության մասին վկայող հանգամանքները ոչ միշտ է, որ կասկածելիության, այսինքն՝ ՓԼ/ԱՖ հնարավորության մասին վկայող իրավիճակներ կամ ազդակներ են. օրինակ՝ եթե հաճախորդը քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձ է¹, սա ինքնաբերաբար չի հանգեցնում նրա բոլոր գործարքներն անխտիր կերպով ՓԼ/ԱՖ հնարավորության մասին վկայող ազդակ համարելուն².

- Կասկածելիության չափանիշները, այսինքն՝ ՓԼ/ԱՖ հնարավորության մասին վկայող իրավիճակները կամ ազդակները հաճախ կարող են զուգորդվել նաև բարձր ռիսկի, այսինքն՝ ՓԼ/ԱՖ բարձր հավանականության մասին վկայող հանգամանքներով. օրինակ՝ եթե հաճախորդը չի բացահայտում իր՝ քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձ³ լինելու հանգամանքը⁴, այստեղ զուգորդվում են բարձր ռիսկի և կասկածելիության չափանիշներ:

Հարկ է նշել, որ Օրենքը նախատեսում է գործողությունների հստակ համակազմ ինչպես բարձր ռիսկի, այնպես էլ կասկածելիության չափանիշների առկայության դեպքում: Մասնավորապես, հաշվետվություն տրամադրող անձինք պարտավոր են.

¹ Տվյալ դեպքում քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձ լինելը դիտարկվում է որպես բարձր ռիսկի չափանիշ:

² Հաշվի առնելով, որ գործարք կատարելն ինքնին կասկածելիության՝ հաճախորդի վարքագծի հետ կապված չափանիշ չէ:

³ Հաշվի առնելով, որ քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձ լինելը բարձր ռիսկի՝ հաճախորդի կարգավիճակի հետ կապված չափանիշ է:

⁴ Տվյալ դեպքում չբացահայտելը դիտարկվում է որպես կասկածելիության՝ հաճախորդի գործելակերպի հետ կապված չափանիշ:

- Բարձր ռիսկի չափանիշների առկայության դեպքում Օրենքի 18-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն իրականացնել հաճախորդի հավելյալ ուսումնասիրություն, այսինքն՝ կիրառել հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության գործընթացի ընդլայնված ընթացակարգ⁵, որը թույլ է տալիս ավելի համապարփակ պատկերացում կազմել հաճախորդի ինքնության և գործարար բնութագրի մասին:

- Կասկածելիության չափանիշների առկայության դեպքում Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն դիտարկել գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու և լիազոր մարմնին հաշվետվություն տրամադրելու հարցը, այսինքն՝ կատարել համակողմանի վերլուծություն⁶, որը թույլ է տալիս հաստատել կամ հերքել գործարքի կամ գործարար հարաբերության ՓԼ/ԱՖ հետ կապված կասկածները:

Ընդ որում, եթե բարձր ռիսկի չափանիշների առկայության դեպքում իրականացվող **հաճախորդի հավելյալ ուսումնասիրությունը** հանգեցնում է հաճախորդի հետ գործարար հարաբերության նկատմամբ ավելի խիստ մոտեցման կիրառությանը, օրինակ՝ նման հարաբերություն հաստատելու կամ շարունակելու համար ավագ ղեկավարության համաձայնությունը ստանալու, հաճախորդի եկամուտների և ունեցվածքի աղբյուրը պարզելու և այլ գործողությունների միջոցով, ապա կասկածելիության չափանիշների առկայության դեպքում կատարվող **համակողմանի վերլուծությունը** հանգեցնում է. ա) ՓԼ/ԱՖ հիմնավոր կասկածների ձևավորմանը, ինչին պետք է հաջորդի գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելը և լիազոր մարմնին հաշվետվություն տրամադրելը⁷, կամ բ) ՓԼ/ԱՖ կասկածների փարատմանը, ինչին պետք է հաջորդի գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի չորակելու հիմնավորումները, կատարված եզրահանգումները, վերլուծության ընթացքը և արդյունքները փաստաթղթավորելն ու պահպանելը⁸: Միաժամանակ, ինչպես բարձր ռիսկի, այնպես էլ կասկածելիության չափանիշների առկայության դեպքում հնարավոր է նաև գործարքի մերժում կամ գործարար հարաբերության դադարեցում⁹:

⁶ Գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու հետ կապված համակողմանի վերլուծության կատարմանը ներկայացվող նվազագույն պահանջները սահմանված են Կանոնակարգի Գլուխ 7-ով:

⁷ Ինչը նախատեսված է Օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով:

⁸ Ինչը նախատեսված է Օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասով:

⁹ Ինչը նախատեսված է Օրենքի 27-րդ հոդվածով:

Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ հաշվետվություն տրամադրող անձը պետք է դիտարկի գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու և Օրենքով նախատեսված՝ լիազոր մարմնին կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվություն տրամադրելու հարցն այն դեպքում, երբ դիտարկվող իրավիճակն ամբողջությամբ կամ մասամբ համապատասխանում է կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության չափանիշներին:

Այս նպատակով Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 30-րդ կետը որպես կասկածելի է սահմանում այն գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը, որի դեպքում կասկածվում է կամ բավարար հիմքեր կան կասկածելու, որ համապատասխան գույքը ստացվել է հանցավոր ճանապարհով կամ որևէ կերպ կապված է ահաբեկիչների և ահաբեկչական գործունեության հետ: Օրենքի նույն հոդվածի 1-ին մասի 31-րդ կետը սահմանում է կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության չափանիշների հասկացությունը՝ որպես ՓԼ/ԱՖ հնարավորության մասին վկայող իրավիճակներ կամ ազդակներ, որոնք կարող են սահմանվել ինչպես լիազոր մարմնի կողմից ընդունված իրավական ակտերով, այնպես էլ՝ հաշվետվություն տրամադրող անձանց ներքին իրավական ակտերով:

Ուղեցույցի՝ կասկածելիության չափանիշներին վերաբերող մասերը գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների՝ ՓԼ/ԱՖ տեսանկյունից հնարավոր կասկածելիությունը բնութագրող համապարփակ ու սպառիչ նկարագրություն չեն և չպետք է ընկալվեն տառացի նշանակությամբ: Գործնականում հնարավոր է կասկածելիության դրսևորման ցանկացած այլ՝ Ուղեցույցով սահմանված չափանիշներին չհամապատասխանող կամ դրանցից չբխող իրավիճակ, որի դեպքում նույնպես հաշվետվություն տրամադրող անձը պետք է դիտարկի գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու և ԿԳՀ տրամադրելու հարցը: Ավելին, կասկածելիության այն չափանիշները, որոնք առավել բնութագրական են ՓԼ/ԱՖ որոշակի սխեմաների, սահմանվում են համապատասխան սխեմաները նկարագրող տիպաբանություններով: Կասկածելիության չափանիշներ ներառվում են նաև Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնի հրապարակած վերլուծական նյութերում:

Մասնավորապես, Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ հաշվետվություն տրամադրող անձը կարող է համապատասխան վերլուծության արդյունքում գործարքը որակել կասկածելի, եթե դրա կատարման տրամաբանությունը, շարժը (դինամիկան) կամ այլ հանգամանքներ հիմք են տալիս ենթադրելու, որ այն կարող է իրականացվել փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման նպատակով: Այսինքն, Ուղեցույցով ներկայացված չափանիշները որևէ կերպ չեն կանխորոշում կամ սահմանափակում հաշվետվություն տրամադրող անձի՝ մասնագիտական դատողությունների հիման վրա և սեփական հայեցողությամբ այս կամ այն գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը վերլուծության արդյունքում կասկածելի որակելու իրավունքը կամ հնարավորությունը:

Գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասկածելիությունը որոշելու գործընթացը կարող է սկսվել ոչ միայն արդեն կատարված գործարքների և հաստատված գործարար հարաբերությունների, այլև՝ գործարքի կատարման կամ գործարար հարաբերության հաստատման փորձի դեպքում: Ընդ որում, *կատարված գործարքին կամ հաստատված գործարար հարաբերությանը* բնորոշ է հաճախորդի կողմից գործարքի կամ գործարար հարաբերության նպատակը իրականացնելու համար պահանջվող գործողությունների շղթայի ամբողջական կատարումը և նախատեսված իրավական հետևանքների վրա հասնելը: *Գործարքի կատարման կամ գործարար հարաբերության հաստատման փորձի* դեպքում հաճախորդը նույնպես կատարում է դրանց նպատակին բնորոշ որոշակի գործողություններ, սակայն նախատեսված իրավական հետևանքները վրա չեն հասնում, ինչը կարող է տեղի ունենալ թե՛ հաճախորդի նախաձեռնությամբ, թե՛ վերջինի կամքից անկախ¹⁰:

Գործնականում հնարավոր է, որ կասկածելիության որևէ առանձին չափանիշի առկայության պարագայում կատարված վերլուծությունը չհանգեցնի ՓԼ/ԱՖ հիմնավոր կասկածի ձևավորմանը: Ըստ այդմ, ՓԼ/ԱՖ հնարավորությունը մեծանում է այն դեպքերում, երբ դիտարկվող գործարքում կամ գործարար հարաբերությունում առկա են կասկածելիության մեկից ավելի չափանիշներ:

Ուղեցույցի՝ կասկածելիության չափանիշներին վերաբերող մասերում գործարքների և գործարար հարաբերությունների կասկածելիության չափանիշները ներկայացվում են որոշակի պայմանական խմբավորմամբ, նախ հաճախորդի, մասնավորապես՝ նրա ինքնության և կարգավիճակի, ինչպես նաև գործելակերպի և վարքագծի տեսանկյունից, այնուհետև գործարքների և գործարար հարաբերությունների, մասնավորապես՝ դրանց բնույթի, տեսակի և կատարման եղանակի տեսանկյունից: Այս չափանիշները կիրառելի են Օրենքով սահմանված ինչպես ֆինանսական հաստատությունների, այնպես էլ ոչ ֆինանսական հաստատությունների համար: Այնուամենայնիվ, լրացուցիչ ներկայացվում են նաև ՓԼ/ԱՖ տեսանկյունից կասկածելի գործարքները և գործարար հարաբերությունները բացահայտելու առումով ՆՈՖԳՏՄ-ների, մասնավորապես՝ նոտարների և ռիելթորների, հաշվապահների և աուդիտորների, խաղատների և շահումով խաղերի կազմակերպիչների գործունեությանը, ինչպես նաև ոչ առևտրային կազմակերպությունների հետ հարաբերություններին բնորոշ չափանիշներ:

¹⁰ Օրինակ. ա) հաճախորդը կատարում է գործարար հարաբերություն հաստատելու համար անհրաժեշտ որոշ գործողություններ, սակայն մինչև հաշվի բացման պայմանագիր կնքելը հայտնում է այդ հարաբերությունը հաստատելուց սեփական նախաձեռնությամբ հրաժարվելու մասին՝ հասկանալով, որ չի կարող բավարարել բանկի՝ հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության բոլոր պահանջները, կամ բ) հաճախորդը դիմում է դրամական փոխանցում կատարելու համար, սակայն չի ներկայացնում նույնականացման վավեր փաստաթղթեր կամ սխալ է լրացնում վճարման հանձնարարականը, ինչի արդյունքում բանկը մերժում է գործարքի կատարումը, և գործարքի փորձը ձախողվում է հաճախորդի կամքից անկախ:

ԲԱԺԻՆ Ա. ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՏԵՍԱՆԿՅՈՒՆԻՑ ԿԱՍԿԱԾԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

Այս բաժնում ներկայացվում են կասկածելիության չափանիշներ, որոնց տարբերակման հատկանիշը հաճախորդի ինքնությանը և կարգավիճակին, նրա գործելակերպին և վարքագծին առնչվող բովանդակային կամ իրավիճակային նկարագրերն են:

1. Հաճախորդի ինքնությանը և կարգավիճակին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

- 1.1. Գործարար հարաբերություն հաստատելիս կամ գործարք կնքելիս հաճախորդի ներկայացրած նույնականացման տվյալների իսկությունը կամ արժանահավատությունը կասկածահարույց է և լրացուցիչ ճշտումներ է պահանջում,
- 1.2. Հաճախորդը գործարար հարաբերություն հաստատելիս կամ գործարք կնքելիս ցանկանում է մնալ անանուն կամ հնարավորին նվազեցնել ներկայացվող նույնականացման տվյալների ծավալն ու խորությունը¹¹,
- 1.3. Հաճախորդը փորձում է անվերապահ երաշխիքներ ստանալ գործարքի կամ գործարար հարաբերության գաղտնիությունն ապահովելու վերաբերյալ¹²,
- 1.4. Հաճախորդը ներկայացնում է անձը հաստատող փաստաթղթերի միայն կրկնօրինակը՝ բնօրինակի բացակայությունը բացատրելով տարբեր հանգամանքներով,
- 1.5. Հաճախորդն օգտագործում է փոխված կամ կեղծված լինելու հատկանիշներով կամ որևէ այլ կերպ վստահություն չներշնչող նույնականացման փաստաթղթեր,
- 1.6. Հաճախորդը դեպքից դեպք ներկայացնում է անձը հաստատող տարբեր փաստաթղթեր¹³,
- 1.7. Հաճախորդը ներկայացնում է տարբեր երկրների պատկան մարմինների տրամադրած՝ անձը հաստատող տարատեսակ փաստաթղթեր¹⁴,
- 1.8. Հաճախորդը նախկինում մեկ կամ մի քանի անգամ փոխել է անունը և/կամ ազգանունը՝ առանց որևէ արժանահավատ հիմնավորման¹⁵,

¹¹ Օրինակ՝ չի հայտնում մեկից ավելի անձնագիր ունենալու, այլ երկրի քաղաքացիություն ունենալու մասին:

¹² Օրինակ՝ առաջարկում է հաշվի բացման պայմանագրում ներառել դրույթ առ այն, որ իր հաշվով կատարված գործառնությունների մասին տեղեկությունները որևէ հանգամանքներում չեն տրամադրվի երրորդ անձանց, այդ թվում՝ պետական մարմիններին:

¹³ Օրինակ՝ անձնագիր, նույնականացման քարտ, զինվորական գրքույկ:

¹⁴ Օրինակ՝ ՀՀ քաղաքացու անձնագիր, արտասահմանյան երկրում ժամանակավոր կացության քարտ, արտերկրում ՀՀ դեսպանատան կողմից տրամադրված վերադարձի վկայական:

¹⁵ Օրինակ՝ ազգանունը փոխելու դեպքում արժանահավատ հիմնավորում կարող է լինել ամուսնու ազգանունը վերցնելը:

- 1.9. Հաճախորդի տան, աշխատանքի վայրի կամ բջջային հեռախոսահամարը չի պատասխանում, անհասանելի է, կասեցված է կամ գոյություն չունի,
- 1.10. Հաճախորդը բնակարանի կամ գրասենյակի հասցեի փոխարեն օգտվում է անվանական փոստարկղերից, ընդհանուր փոստային առաքման կամ այլ փոստային հասցեներից՝ այնպիսի վայրերում, որտեղ դա տարածված չէ,
- 1.11. Հաճախորդի մասին հավաքված տեղեկությունների մեջ բացակայում են կարևոր մանրամասներ, ինչպիսիք են փաստացի բնակության վայրը, գործող հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն,
- 1.12. Հաճախորդի մասին ընդհանրական, այդ թվում՝ կրթության և աշխատանքային գործունեության վերաբերյալ սովորաբար հասանելի տեղեկությունները չափազանց սուղ կամ անհասանելի են¹⁶,
- 1.13. Հաճախորդի ներկայացրած տեղեկությունները հավաստվում են բացառապես օտարերկրյա աղբյուրների կողմից, և դրա արժանահավատությունը որոշակի պատճառներով հնարավոր չէ ստուգել,
- 1.14. Հաճախորդի ինքնության և կարգավիճակի վերաբերյալ ներկայացված բոլոր փաստաթղթերը նոր են կամ վերջերս են ստեղծվել,
- 1.15. Հաճախորդի ինքնության և կարգավիճակի վերաբերյալ ներկայացված տեղեկություններն անիրատեսական են կամ փաստաթղթերով չեն հիմնավորվում¹⁷,
- 1.16. Հաճախորդի կարգավիճակը¹⁸ չի համապատասխանում գործարար հարաբերության հաստատման կամ գործարքի կատարման համար նրա կողմից ներկայացվող հիմնավորումներին¹⁹,
- 1.17. Հաճախորդի վերաբերյալ հավաքված տեղեկություններով հաստատվում կամ բացահայտվում է նրա՝ նախկինում կամ ներկայում հանցավոր գործունեության մեջ ներգրավված լինելու հանգամանքը:

2. Հաճախորդի գործելակերպին և վարքագծին անչվող կասկածելիության չափանիշներ

¹⁶ Սովորաբար հասանելի տեղեկությունների օրինակներ են անձի անունը, ազգանունը, հայրանունը, ծննդյան թիվը և գրանցման հասցեն (օրինակ՝ ռեգիդենտների դեպքում ՀՀ ընտրողների ռեգիստրից), միջնակարգ և բարձրագույն կրթության մասին տվյալները (օրինակ՝ տարբեր սոցիալական ցանցերում և կայքէջերում տեղադրված տվյալներից):

¹⁷ Օրինակ՝ հաճախորդը ներկայանում է որպես արտասահմանցի մեծահարուստի կամ խոշոր ներդրումային ընկերության լիազոր ներկայացուցիչ կամ բիզնեսում լուրջ հաջողությունների հասած անձ, սակայն իր ասածները հիմնավորելու համար բացի դեկլարատիվ բնույթի պնդումներից որևէ այլ փաստարկ չի ներկայացնում:

¹⁸ Օրինակ՝ ուսանող, գործազուրկ, ինքնազբաղված և այլն:

¹⁹ Օրինակ՝ խոշորածավալ ներմուծման/ արտահանման հետ կապված գործունեություն, անշարժ գույքի շուկայում մեծածավալ գործառնություններ, բարեգործություն և այլն:

- 2.11. Հաճախորդը հրաժարվում է տեղեկություններ տրամադրել գործարքի կամ գործարար հարաբերության իրական շահառուների մասին կամ տրամադրում է ապակողմնորոշիչ կամ սխալ տեղեկություններ²³,
- 2.12. Հաճախորդը փորձում է թաքցնել իր՝ քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձ լինելու հանգամանքը,
- 2.13. Հաճախորդը չի բացահայտում իր՝ տրաստի կառավարիչ կամ այլ համանման իրավաբանական կազմավորման կառավարման գործառույթներ իրականացնող անձ լինելու հանգամանքը,
- 2.14. Հաճախորդը փորձում է կազմակերպության աշխատակցին համոզել չկատարել գործարար հարաբերության հաստատման կամ գործարքի կնքման համար անհրաժեշտ փաստաթղթավորումը,
- 2.15. Հաճախորդը կատարում է գործարքներ այնպիսի ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց հետ, որոնց մասով նախկինում ստացվել է ազդակ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության վարկածով, կամ վերջինների հետ փոխկապակցված անձանց հետ,
- 2.16. Հաճախորդն առանց որևէ հիմնավոր պատճառի շարունակաբար հետաձգում է կազմակերպության իրավական կարգավիճակը և ֆինանսական վիճակը հավաստող կորպորատիվ փաստաթղթերի ներկայացումը,
- 2.17. Հաճախորդն իր գործառնությունները հիմնավորելու նպատակով ներկայացնում է փաստաթղթեր, որոնց բնորոշ են կեղծ և շինծու գործարքների (պայմանագրերի) հատկանիշները²⁴:

3. Արտասովոր և կասկածահարույց գործողություններին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

- 3.1. Հաճախորդին՝ գործարար հարաբերություն հաստատելու կամ գործարք կնքելու ժամանակ ուղեկցում և հետևում են այլ անձինք²⁵,
- 3.2. Հաճախորդը սպասարկող անձնակազմի հետ շփումներում նյարդային և դյուրագրգիռ վարքագիծ է դրսևորում,

²³ Օրինակ՝ հայտնի գործարարի վարորդը պնդում է, որ իր հաշվով կատարվող մեծածավալ գործառնություններում ֆինանսական միջոցների աղբյուրը հեռավոր ազգականներից ստացված անհատույց օգնությունն է:

²⁴ Կեղծ և շինծու գործարքների (պայմանագրերի) հասկացությունը տրված է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 306-րդ հոդվածով, իսկ դրանց բնութագրական հատկանիշները ներկայացված են ՀՀ կենտրոնական բանկի Ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնի կողմից հրապարակված թիվ 11՝ «Կեղծ և շինծու գործարքների (պայմանագրերի) միջոցով փողերի լվացումը» տիպաբանությամբ:

²⁵ Օրինակ՝ գործարք կատարելիս հաճախորդը մշտապես ներկայացնում է մեկ այլ անձի ուղեկցությամբ և ակնհայտորեն հետևում է նրա ցուցումներին:

- 3.16. Հաճախորդը պատկերացում չունի գործարքի առարկա դրամական միջոցների ծագման աղբյուրի մասին,
- 3.17. Հաճախորդը ներգրավված է կասկածելի գործարքների մեջ և չի պատկերացնում, որ իր գործողությունների մեջ առկա են փողերի լվացման հատկանիշներ³⁰,
- 3.18. Հաճախորդի գործողությունները բնորոշ են զանգվածային մարքեթինգի մոդելով խարդախության կամ ֆինանսական բուրգերի զոհերին³¹,
- 3.19. Հաճախորդի գործողությունները բնորոշ են արտաքուստ գրավիչ պայմաններով բիզնես առաջարկի մոդելով խարդախության զոհերին³²,
- 3.20. Հաճախորդը վաճառում է իր ակտիվները կամ բաժնեմասերը շուկայականից ցածր արժեքով կամ ակնհայտ ոչ շահութաբեր արժեքով,
- 3.21. Հաճախորդը, ով երկարաժամկետ ներդրման համար մուտքագրել էր խոշորածավալ միջոցներ, առանց հիմնավորումների խնդրում է չեղարկել գործարքը և միջոցները կանխիկացնել կամ փոխանցել,
- 3.22. Հաճախորդի գործողությունները վկայում են, որ հնարավոր է իրականացվում է արժեթղթերի նախապես պայմանավորված կամ այլ ոչ մրցակցային եղանակով առևտուր, ներառյալ ոչ իրացվելի կամ շուկայականից ցածր գնով արժեթղթերի առևտուր, որը կարող է հուշել շուկայի չարաշահման մասին³³,
- 3.23. Հաճախորդը գնում կամ վաճառում է մեծածավալ արժեթղթեր կամ արժեթղթերի հետ առնչվող օպցիոն համաձայնագրեր նշանակալից նորության կամ հայտարարության (էական փաստի) հրապարակումից անմիջապես առաջ, ինչը կարող է հուշել պոտենցիալ ներքին (ինսայդերական) առևտրի կամ շուկայի չարաշահման մասին,
- 3.24. Տևական ժամանակ փաստացի ձեռնարկատիրատական գործունեություն չիրականացրած հաճախորդն անսպասելի ակտիվ գործունեություն է ծավալում,
- 3.25. Միասին եկած հաճախորդները միաժամանակ օգտվում են սպասարկող անձնակազմի տարբեր աշխատակիցների ծառայություններից՝ միանման գործարքներ կատարելու կամ գործարար հարաբերություններ հաստատելու համար³⁴,

³⁰ Օրինակ՝ պարբերաբար արտասահմանյան մի երկրում գտնվող հաշիվներից ստանում է գումարներ և դրանք փոխանցում մեկ այլ երկրում գտնվող հաշիվների՝ իր մատուցած ծառայությունների դիմաց որպես փոխհատուցում ստանալով որոշակի միջնորդավճար:

³¹ Օրինակ՝ փորձում է 1.000 ԱՄՆ դոլար փոխանցել հեռավոր աֆրիկյան երկիր՝ հեռավոր ազգականից «ստացած ժառանգությանն» առնչվող փաստաթղթերը ձևակերպելու համար:

³² Օրինակ՝ փորձում է 10.000 ԱՄՆ դոլար փոխանցել հեռավոր լատինաամերիկյան երկիր՝ ոսկու հանքերի բաժնետոմսերում «շահավետ ներդրում կատարելու» համար:

³³ Օրինակ՝ այսպես կոչված «արժեթղթերի լվացում» կամ խաչաձև առևտուր:

³⁴ Օրինակ՝ յուրաքանչյուրը 4,9 միլիոն ՀՀ դրամ փոխարկում է ԱՄՆ դոլարի:

- 4.1. Գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը չի համապատասխանում տվյալ ոլորտում կիրառվող գործարար հարաբերություններին/ գործարար շրջանառության սովորույթներին³⁵,
- 4.2. Գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը տվյալ հաճախորդի համար ակնհայտորեն տնտեսապես արդարացված կամ շահավետ չէ,
- 4.3. Գործարքների քանակը և ծավալը պարզ տնտեսական վերլուծության տեսանկյունից հիմնավոր չեն,
- 4.4. Գործարքները չեն համապատասխանում հաճախորդի կարգավիճակին³⁶ կամ գործարար բնութագրին³⁷,
- 4.5. Գործարքի կողմերը ֆիզիկական անձինք են, ում բանկային հաշիվներով բիզնես նպատակներով շրջանառել են խոշորածավալ միջոցներ,
- 4.6. Գործարքի կողմերի մասնակցությամբ հաճախ կատարվում են տարբեր ծավալի միջոցների ստացման/ փոխանցման գործարքներ, իսկ որպես գործարքը հիմնավորող փաստաթուղթ ներկայացվել է մեկանգամյա գործարքի կատարում ենթադրող պայմանագիր,
- 4.7. Գործարքի կողմերի միջև գործարար հարաբերությունները զուրկ են ակնհայտ տնտեսական կամ այլ իրավաչափ հիմնավորումից³⁸,
- 4.8. Գործարքի առարկան խոշոր գումարով և չափման/ գնահատման անորոշ չափորոշիչներով խորհրդատվական ու համանման ծառայություններն են,
- 4.9. Կատարվում են անհիմն կերպով միջնորդավորված գործարքներ³⁹,
- 4.10. Գործարքի դիմաց վճարումն առանց հիմնավոր պատճառի իրականացվում է հաճախորդի հետ որևէ առնչություն չունեցող անձի կողմից,
- 4.11. Գործարքի գինն ակնհայտորեն ցածր կամ բարձր է գործարքի առարկայի իրական կամ շուկայական արժեքից:

5. Կանխիկի օգտագործմամբ գործառնություններին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

³⁵ Օրինակ՝ գյուղատնտեսությամբ զբաղվող անհատ ձեռնարկատերը մեծ գումարով պայմանագիր է կնքում խորհրդատվական ծառայությունների ստացման վերաբերյալ:

³⁶ Օրինակ՝ խոշոր եկամուտների որևէ հայտնի աղբյուր չունեցող հաճախորդը կատարում է կանխիկի մեծածավալ մուտքագրումներ, գնում է թանկարժեք զույգ:

³⁷ Օրինակ՝ նպարեղենի մանրածախ առևտրով զբաղվող անհատ ձեռնարկատերը ցանկանում է օգտվել ակրեդիտիվի կամ առևտրի ֆինասավորման այլ գործիքից՝ ավտոպահեստամասերի խոշոր խմբաքանակի ներկրման համար:

³⁸ Օրինակ՝ մթերք ներմուծող գործարք է կնքում ավտոմեքենայի պահեստամասեր արտահանողի հետ:

³⁹ Օրինակ՝ «Ա» ընկերությունը պայմանագիր է կնքում «Բ» ընկերության հետ, որպեսզի վերջինը «Գ» ընկերության միջոցով նպաստի «Դ» երկրում իր արտադրանքի վաճառքի հնարավորությունների ուսումնասիրությանը:

- 5.1. Հաճախորդը հաճախակի մեծ գումարով կանխիկ գործարքներ է կատարում, ինչը չի համախառնասխանում նրա գործարար բնութագրին,
- 5.2. Հաճախորդը հաճախակի փոխանակում է փոքր անվանական արժեքով թղթադրամները մեծ անվանական արժեքի թղթադրամներով,
- 5.3. Հաճախորդը կանխիկով պարբերաբար գնում է զգալի քանակությամբ ոսկի,
- 5.4. Հաճախորդը կանխիկով կատարում է «չկլորացված» գումարներով⁴⁰ հաջորդական գործարքներ,
- 5.5. Հաճախորդը կանխիկով պարբերաբար կատարում է գործարքներ, որոնց գումարն աննշան պակաս է պարտադիր տեղեկացման սահմանաչափից,
- 5.6. Հաճախորդը կանխիկով իրականացնում է արտարժույթի փոխարկման մեծածավալ գործարքներ՝ առանց որևէ ակնհայտ տնտեսական կամ այլ իրավաչափ հիմնավորման,
- 5.7. Հաճախորդը գործարքը կատարելու համար ներկայացնում է չհաշվված կանխիկ դրամական միջոցներ, որոնց հաշվելու արդյունքում գործարքի գումարը պակասեցնում է այնքան, որքան անհրաժեշտ է պարտադիր տեղեկացման սահմանաչափը չգերազանցելու համար,
- 5.8. Ֆիզիկական անձ հաճախորդն իր անձնական հաշվին մուտքագրում է խոշոր գումարով կանխիկ՝ փաթեթավորման մասնագիտական հմտությունների կիրառության ակնհայտ հայտանշաններով կամ գործարանային մակնշմամբ,
- 5.9. Հաճախորդն իր անձնական հաշվին մուտքագրում է խոշոր գումարով կանխիկ՝ որպես ծագման աղբյուր ներկայացնելով կրիպտոակտիվների փոխարկումից ստացված միջոցները,
- 5.10. Կորպորատիվ հաճախորդը գործարքների դիմաց վճարումը պարբերաբար կատարում է կանխիկ (դրամարկղային) եղանակով,
- 5.11. Հաճախորդը կանխիկով պարբերաբար մուտքագրումներ է կատարում այլ անձանց անձնական հաշիվներին՝ ներկայացնելով որպես «բարեգործություն», «մարդասիրական օգնություն»:

6. Հաշիվներով գործառնություններին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

- 6.1. Հաճախորդի հաշվով շարժերը չեն համապատասխանում նրա գործարար բնութագրին⁴¹,
- 6.2. Հաճախորդի հաշվին մուտքագրվում և հաշվից ելքագրվում են գումարներ առանց որևէ ակնհայտ տնտեսական կամ այլ իրավաչափ հիմնավորման,

⁴⁰ Օրինակ՝ 4.915.610 դրամ, 8.971 ԱՄՆ դոլար և այլն:

⁴¹ Օրինակ՝ որևէ հայտարարագրված եկամուտ չունեցող կենսաթոշակառուն իր հետ ակնհայտ կապ չունեցող անձանցից ստանում է խոշոր գումարներ, որպես գործազուրկ գրանցված անձը գումար է փոխանցում թանկարժեք մեքենա գնելու համար:

- 6.3. Հաճախորդի հաշիվներին կատարվում են մեծ քանակի փոքր գումարներով մուտքագրումներ և փոքր քանակի մեծ գումարներով ելքագրումներ, կամ հակառակը,
- 6.4. Հաճախորդը տարբեր կարգավիճակներով⁴² բացել է մի շարք հաշիվներ և դրանց միջև իրականացնում է գործառնություններ⁴³,
- 6.5. Ֆիզիկական անձի հաշիվներն օգտագործվում են իրավաբանական անձի պայմանագրային պարտավորությունների շրջանակում վճարումներ կատարելու նպատակով,
- 6.6. Անձնական և ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու համար նախատեսված հաշիվների միջև տեղի են ունենում անհասկանալի գործառնություններ,
- 6.7. Կազմակերպության հաշվից դրամական միջոցներ են փոխանցվում ֆիզիկական անձի, ով կազմակերպության բաժնետեր, ղեկավար կամ աշխատակից է կամ նրանց հետ փոխկապակցված անձի,
- 6.8. Կազմակերպության բաժնետեր, ղեկավար կամ աշխատակից կամ նրանց հետ փոխկապակցված ֆիզիկական անձի հաշվից դրամական միջոցներ են փոխանցվում կազմակերպությանը,
- 6.9. Կազմակերպության հաշվից ոչ որպես աշխատավարձ կամ մատուցված ծառայությունների դիմաց վճար կատարվում են պարբերական փոխանցումներ ֆիզիկական անձանց,
- 6.10. Հաճախորդի հաշիվներով իրականացվում են միջոցների հաճախակի և անբացատրելի շարժեր դեպի տարբեր ֆինանսական հաստատություններ,
- 6.11. Աննշան կամ զրոյական մնացորդով վերաակտիվացած հաշվին կատարվում են մի շարք մուտքագրումներ, ինչին անմիջապես հետևում են մեկ կամ մի քանի ելքագրումներ՝ մինչև հաշվի մնացորդի զրոյացումը,
- 6.12. Հաճախորդը միևնույն տարածքում գտնվող տարբեր ֆինանսական հաստատություններում առանց որևէ ակնհայտ տնտեսական կամ այլ իրավաչափ հիմնավորման բացում է մի քանի հաշվեհամար,
- 6.13. Տեղական նշանակության փոքր առևտրային կազմակերպությունը նույն օրը տարբեր մասնաճյուղերում իր հաշիվներին առանց որևէ ակնհայտ տնտեսական կամ այլ իրավաչափ հիմնավորման մուտքագրում է գումարներ,
- 6.14. Հաճախորդի բանկային հաշիվներին արտասահմանյան քարտերից ստացված փոխանցումները հաճախ չեղարկվում են գործարքը կատարողի կողմից,

⁴² Օրինակ՝ որպես ֆիզիկական անձ, անհատ ձեռնարկատեր, իրավաբանական անձի լիազոր ներկայացուցիչ:

⁴³ Օրինակ՝ գումար է մուտքագրում անձնական հաշվին, որպես փոխառություն այն փոխանցում է անհատ ձեռնարկատիրոջ հաշվին, որից էլ վճարման հանձնարարականով փոխանցում է իրավաբանական անձի հաշվին և դրանից կանխիկացնում գումարը:

նույն կամ այլ արտասահմանյան ընկերությունների կողմից համադրելի ծավալով գումարների փոխանցումը կազմակերպության հաշիվներին,

- 7.12. Կազմակերպության ղեկավարները կամ աշխատակիցներն արտասահմանից դրամական փոխանցումներ ստանալուց հետո անմիջապես կանխիկացնում են դրանք, կամ տրամադրում փոխառություններ այլ անձանց, հաճախ շղթայական եղանակով՝ բարդացնելով միջոցների սկզբնաղբյուրի և վերջնականատակի բացահայտումը,
- 7.13. Դրամական փոխանցումների քանակը և ծավալը չեն համապատասխանում հաճախորդի կողմից սովորաբար իրականացվող գործունեությանը:

8. Ավանդային և վարկային գործառնություններին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

- 8.1. Հաճախորդը մի շարք բանկերում ունեցած հաշիվներին կատարում է մուտքագրումներ, որոնց հանրագումարը խոշոր չափի է հասնում,
- 8.2. Հաճախորդը հաճախակիորեն ավանդներ է ներդնում՝ դրանք ներկայացնելով որպես ակտիվների վաճառքից գոյացած միջոցներ,
- 8.3. Հաճախորդը տարատեսակ բնութագրերով⁴⁵ ավանդադրումներ է կատարում տարբեր հաշիվներում, որից հետո կանոնավոր կերպով դրանք փոխանցում է նույն կամ այլ բանկում սպասարկվող մեկ հաշվի,
- 8.4. Հաճախորդը պարբերաբար կանխիկով ելքագրում է ներդրված ավանդի գումարը, այնուհետև կարճ ժամանակահատվածում կանխիկով կրկին գումար մուտքագրում իր հաշիվներին և/կամ ներդնում ավանդ՝ որպես միջոցների ծագման աղբյուր ներկայացնելով նախկինում ելքագրված ավանդը,
- 8.5. Հաճախորդն արագ կանխիկացնում է այլ երկրից իր հաշվին փոխանցված վարկային խոշոր միջոցները,
- 8.6. Հաճախորդը կատարում է վարկային պարտավորությունների հաճախակի վաղաժամկետ մարումներ,
- 8.7. Հաճախորդը կատարում է վարկի խոշոր մարում անհայտ կամ այնպիսի աղբյուրից, որը չի համապատասխանում հաճախորդի վերաբերյալ հավաքված տեղեկություններին,
- 8.8. Հաճախորդը կատարում է խոշորածավալ մարումներ հիփոթեքային վարկի շրջանակներում,
- 8.9. Հաճախորդը երկարաժամկետ պարտավորությունը, օրինակ՝ հիփոթեքային վարկը մարում է պայմանագրով նախատեսվածից էապես ավելի կարճ ժամանակահատվածում,

⁴⁵ Օրինակ՝ տարբեր ժամկետներով, տարբեր արժույթներով, ավանդային տարբեր գործիքներով և այլն:

- 9.6. Առցանց եղանակով կատարվում են գործարքներ, որոնց նպատակն անհասկանալի և ոչ հստակ է,
- 9.7. Ինտերնետային բուքմեյքերական ընկերությունների հաշիվներին կատարվում են մեծ քանակով կամ ծավալով փոխանցումներ,
- 9.8. Ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման ամսաթվերի և դրանց դիմաց կատարված/ կատարվելիք վճարումների ամսաթվերի միջև առկա է մեծ ժամանակային միջակայք՝ առանց վճարումների կատարումը հավաստող համապատասխան երաշխիքի, որը սովորաբար կիրառելի է տարաժամկետ վճարումների դեպքում,
- 9.9. Անհայտ ծագման կամ արտասահմանյան բանկային քարտերից հարկային մարմնի հաշվին գերավճարի կատարումը, որին հաջորդում է համեմատաբար կարճ ժամանակահատվածում համապատասխան դիմումի հիման վրա դրանք հետ ստանալը՝ առանց ողջամիտ հիմնավորումների ներկայացման:

10. Կրիպտոակտիվներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

- 10.1. Հաճախորդի միջոցները ծագում են հարթակից կամ ուղղված են հարթակի, որը գրանցված չէ հաճախորդի կամ դրամապանակը սպասարկող կրիպտոակտիվով ծառայություն մատուցող անձի երկրում,
- 10.2. Հաճախորդը ներգրավված է կրիպտոակտիվներին առնչվող մեծածավալ գործարքներում, որոնք ներկայացվում են որպես իր անունից և իր հաշվին կատարվող գործարքներ⁵⁰,
- 10.3. Հաճախորդի միջոցները ծագում են կամ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն ուղղված են այնպիսի հաշվի/դրամապանակի հասցեի, որը ճանաչված է որպես կասկածելի՝ ահաբեկչական գործունեության կամ դրա ֆինանսավորման հետ կապված (հանրային ցուցակների, բաց աղբյուրների, կրիպտոակտիվների հետախուզական ընկերությունների և այլնի միջոցով),
- 10.4. Հաճախորդը կրիպտոակտիվները ուղարկում է հարթակներ, որոնք գտնվում են չհամապատասխանող երկրներում կամ որոնց նկատմամբ չեն կիրառվում արդյունավետ վերահսկողական մեխանիզմներ,
- 10.5. Հաճախորդը, ով զբաղվում է կրիպտոակտիվներով ծառայությունների մատուցմամբ, արագ/ ակնթարթային փոխանցումների համակարգերով⁵¹ ստանում է խոշորածավալ միջոցներ,

⁵⁰ Օրինակ՝ հաճախորդը գործարք է կատարում անձնական հաշվով, ստանալով միջոցներ արտաքին հասցեներից, որոնք անմիջապես փոխարկվում են այլ արժույթների կամ այլ տեսակի կրիպտոակտիվների և փոխանցվում նույն արտաքին հասցեին (կամ մեկ այլ հասցեի, որը որևէ կերպ կապված է սկզբնական հասցեի հետ)

⁵¹ Օրինակ՝ քարտից քարտ փոխանցում, էլեկտրոնային դրամապանակից փոխանցում և այլն:

11. Ռիելթորներին և նոտարներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

- 11.1. Հաճախորդը ձեռք է բերում անշարժ գույք, որն օտարել էր ոչ վաղ անցյալում, կամ օտարում է անշարժ գույք, որ ձեռք էր բերել ոչ վաղ անցյալում,
- 11.2. Նույն անշարժ գույքը պարբերաբար օտարվում է որոշակի փոխկապակցվածություն ունեցող անձանց,
- 11.3. Կարճ ժամանակահատվածում կատարվում են նույն գույքին առնչվող գործարքներ, այդ թվում՝ տարբեր նոտարների միջոցով,
- 11.4. Հաճախորդն օտարում կամ ձեռք է բերում իր գործարար բնութագրին չհամապատասխանող անշարժ գույք,
- 11.5. Հաճախորդն անշարժ գույքը գնելուց կարճ ժամանակ անց այն վաճառում է էապես տարբեր գնով՝ այն դեպքում, երբ շուկայում գների նշանակալից փոփոխություն չի գրանցվել,
- 11.6. Հաճախորդը ցանկանում է հնարավորինս սեղմ ժամկետում գնել բարձր արժեքով անշարժ գույք՝ չնշելով որևէ կոնկրետ պահանջ, նախապատվություն, ցանկալի տեղանք կամ չվարելով բանակցություններ գույքի գնի վերաբերյալ,
- 11.7. Հաճախորդն արտասովոր իրազեկվածություն է ցուցաբերում անշարժ գույքի առուվաճառքի գործարքների մասով ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի օրենսդրության պահանջների վերաբերյալ,
- 11.8. Հաճախորդը որոշում է չկատարել գործարքն այն բանից հետո, երբ տրվում են հարցեր ֆինանսական միջոցների ծագման աղբյուրի կամ վճարման եղանակի մասին,
- 11.9. Հաճախորդը խուսափում է անշարժ գույքի ձեռքբերման հետ կապված գործարքներում հանդես գալ իր անունից և առանց ողջամիտ բացատրությունների անշարժ գույքի ձեռքբերումը ձևակերպում է այլ անձի անունով,
- 11.10. Հաճախորդը ներկայացնում է ոչ ողջամիտ բացատրություններ՝ վերջին պահին պայմանագրում գնորդի անունը, գործարքի գումարը կամ այլ էական տվյալներ փոխելու առնչությամբ,
- 11.11. Հաճախորդը ցանկանում է վաճառել նախորդող կարճ ժամանակահատվածում ձեռք բերված գույքը՝ ձեռք բերման գնից էապես տարբերվող արժեքով,
- 11.12. Հաճախորդը բանակցում է անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագրում գործարքի գումարը իրական կամ շուկայական գնից ցածր կամ բարձր նշելու վերաբերյալ:

12. Հաշվապահներին և աուդիտորներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

- 13.3. Հաճախորդը պարբերաբար գործարքներ է կատարում նույնականացման կամ պարտադիր տեղեկացման սահմանաչափերից աննշան պակաս գումարներով,
- 13.4. Հաճախորդը տրոհում է խաղանիշերի ձեռքբերման կամ կանխիկացման գործարքները՝ նույնականացման կամ պարտադիր տեղեկացման սահմանաչափերը չգերազանցելու նպատակով,
- 13.5. Հաճախորդը մի քանի անգամ ձեռք է բերում և կանխիկացնում մեծ գումարով խաղանիշեր՝ առանց որևէ խաղադրույք կատարելու,
- 13.6. Հաճախորդը խաղային ակտիվություն է ցուցաբերում որոշակի կոնկրետ պարբերականությամբ⁵⁹,
- 13.7. Հաճախորդը մեծ գումարով խաղանիշեր է ձեռք բերում՝ դրսևորելով աննշան խաղային ակտիվություն և փորձելով ստեղծել խաղային լայն մասնակցության տպավորություն,
- 13.8. Հաճախորդը խաղանիշերի բազմակի կանխիկացումներ է կատարում, ինչը չի համապատասխանում նրա սահմանափակ խաղային ակտիվությանը,
- 13.9. Հաճախորդը գրեթե միշտ ինքն է ընտրում, թե որ սեղանի շուրջ խաղա,
- 13.10. Հաճախորդը առանց տրամաբանական հիմնավորման անընդհատ իրականացնում է միջոցների շրջապտույտ իր սպորտ և կազինո բաժիններում սպասարկվող խաղային հաշիվների միջև,
- 13.11. Հաճախորդը փորձում է շահման ստացական վերցնել երրորդ անձի անունով,
- 13.12. Միմյանց հետ փոխհամաձայնեցված գործող հաճախորդները կատարում են հակադիր խաղադրույքներ (contra bets) և միտումնավոր պարտվում 60 միմյանց,
- 13.13. Հաճախորդը փոքր անվանական արժեքով թղթադրամները փոխարինում է մեծ անվանական արժեքով թղթադրամներով, շահման ստացականներով կամ չեկերով,
- 13.14. Հաճախորդը հաճախակի փոխում է խաղային հաշվի համալրման/ ելքագրման համար օգտագործվող բանկային քարտը:

14. ՈԱԿ-ներին առնչվող կասկածելիության չափանիշներ

- 14.1. ՈԱԿ-ը պատշաճ կերպով մոնիտորինգի չի ենթարկվում և չի վերահսկվում իր գրանցման երկրում,
- 14.2. ՈԱԿ-ը չունի աշխատակիցներ կամ դրանց թիվը շատ փոքր է,

⁵⁹ Օրինակ՝ տևական ժամանակ պասիվ հաճախորդը մեկ կամ մի քանի օր անընդմեջ ցուցաբերում է զգալի ակտիվություն, իսկ հաջորդիվ կամ խաղադրույքներ չի իրականացնում կամ ցուցաբերում է պասիվ վարքագիծ և այդպես շարունակ:

⁶⁰ Օրինակ՝ բակարա խաղի դեպքում միաժամանակ կատարում են խաղադրույքներ «կարմիր», «սև» կամ «զրո» նիշերի վրա կամ պոկեր խաղի դեպքում ակնհայտ կերպով տանուլ են տալիս իրենց միջոցները հիգուտ մյուս հաճախորդի:

